

Опит с цифровизацията на ефирната телевизия в Германия

Валтер Бернер, Регионален институт за комуникация, Щутгарт

София, 3 октомври 2012 г.

Експериментът започна през ноември 2002 г. Тогава в Берлин бяха пуснати в експлоатация първите предаватели за цифрова ефирна телевизия, като аналоговите телевизионни предаватели продължиха да работят. Фазата на едновременно предаване на цифрова и аналогова телевизия продължи 6 месеци. През това време аналоговата и цифровата телевизия вървяха едновременно. Зрителите имаха 6 месеци, за да купят телевизионна приставка или нов телевизионен приемник. През август 2003 г. аналоговите телевизионни предаватели в Голям Берлин бяха напълно изключени. В ефирно отношение, Голям Берлин беше обезпечен вече само с цифрова телевизия. Приемането на телевизия през спътник или широколентов кабел не бе засегнато от това преустройство. Тази концепция, изпробвана в Берлин, се повтори в районите с висока концентрация на населението в Германия: включване на цифрови телевизионни предаватели, няколко месеци паралелно предаване на цифрова и аналогова телевизия и след това изключване на аналоговите телевизионни предаватели.

Следващата таблица показва мултиплексите в Германия при въвеждане на цифровата ефирна телевизия

Пор. №	Оператор	Брой програми	Мрежов оператор
1	Цет Де Еф	4	Медиа Броудкаст
2	А Ер Де	4	А Ер Де
3	А Ер Де	4	А Ер Де
4	Ер Те Ел	4	Медиа Броудкаст
5	Про7Сат1	4	Медиа Броудкаст
6	Частен	4	Медиа Броудкаст

Междувременно в някои райони с висока концентрация на населението бяха добавени допълнителни частни мултиплекси. Такъв бе случаят в Берлин, Хамбург и Дюселдорф. В Берлин понастоящем работят 9 мултиплекси с общо 36 програми.

След като в Германия имаме в годините 2003 до 2005 добър опит с тази концепция, от 2006 г. се отказахме за останалите площи на Германия от превключване във фаза едновременно предаване и превключихме изведнъж: в една късна вечер аналоговите телевизионни предаватели бяха изведени от експлоатация и в ранната сутрин бяха включени цифровите предаватели. Така в цяла Германия аналоговата ефирна телевизия бе заменена от цифрова ефирна телевизия. Последните аналогови телевизионни предаватели в Германия бяха изведени от експлоатация през 2009 г.

Разширение на мрежата и задължения за разширение

За мрежовата експлоатация за всички мрежи за цифрова ефирна телевизия в Германия бе обявен конкурс съобразно националното право и правото на ЕС. В хода на тези конкурси мрежови оператори станаха А Ер Де и фирмата Медиа Броудкаст. За всички мрежи съществуваша задължения за разширение, които ще Ви обясня, използвайки пример с общофедералната мрежа Цет Де Еф.

Планирано разширение: 95 % от населението Стационарно приемане

В градската зона на големите градове се планира 80 % от населението да могат да приемат в сградата с обикновена стайна антена.

Информационна кампания

Основната трудност при аналогово-цифровото ефирно превключване се състоеше в това, че въз основа на честотната ограниченост в Германия бе възможна паралелна експлоатация на аналогово и цифрово разпространение само за период от макс. 6 месеца. Поради това, превключването бе придружено от обширна информационна кампания, обхващаща всички участници. Тази кампания се насочва целево към засегнатите от превключването зрители, както и към пресата и бизнеса, които в ролята им на мултипликатор бяха от особено значение за обществената информираност. Изпълнението на информационната кампания бе осъществено през регионални проектни бюра, работещи по поръчка на обществени и частни програмни оператори.

Включване на всички участници

В тази обща информационна кампания стана ясен един много важен елемент за успеха на аналогово-цифровото ефирно превключване: Всички участници в Германия бяха включени в превключването и всички участници го подкрепиха.

Поглеждайки назад виждаме, че това вероятно бе най-голямото постижение в подготовката на превключването: На всички участници да се обясни, че превключването на аналогова ефирна телевизия в цифрова ефирна телевизия е начало на цифровизацията на телевизионните преносни канали и те да бъдат убедени, че това предлага дългосрочни предимства за всички участници. За целта се наложиха множество официални и неофициални разговори.

Предимства за програмните доставчици, ценово предимство

За програмните оператори превключването донесе едновременно две предимства. Досега в аналоговата техника те предава само една програма, а с цифровата ефирна телевизия сега можеха на една честота да разпространяват четири програми с цифрова технология. Едновременно с това паднаха разходите за мрежата от предаватели. От експлоатация бяха извадени около 600 аналогови предаватели на базова мрежа с мощности до 500. Вместо това бяха включени около 500 цифрови предаватели с

мощности до максимум 50 kW. Напълно бяха изключени около 8.700 предаватели-пълнители на канали с мощности до 100 W. Това доведе до около 25 % намаление на абсолютните мрежови разходи. Разходите за разпространение *на програма* падат до по-малко от една четвърт спрямо аналоговото предаване.

Предимства за зрителите

И за зрителите цифровата ефирна телевизия донесе предимство. В много райони с висока концентрация на населението се приемаха преди превключването три обществени програми на А Ер Де и Цет Де Еф и освен това три до четири частни програми. След цифровизацията в много райони с висока концентрация на населението имаше дванадесет обществени телевизионни програми на А Ер Де и Цет Де Еф, както и дванадесет други програми на Ер Те Ел, Прозибен, Сат и на други частни доставчици. Зрителите трябваше обаче да си купят нов телевизионен приемник или най-малкото телевизионна приставка, които в началото все още струваха доста над 150 евро. През 2012 г. в Германия се продават вече телевизионни приставки от 20 евро нагоре, почти всички телевизионни приемници на пазара имат вграден тунер за цифрова ефирна телевизия, така че междувременно стана много лесна възможността за приемане на цифрова ефирна телевизия в Германия.

Свободно и не кодирано предаване

Важно за успеха на цифровата ефирна телевизия беше и това, че всички програми се предаваха свободно и не кодирано. Това и до днес е така. Зрителят купува телевизионен приемник, включва го и може да гледа телевизия. За целта не трябва да си купува смарткарта и не трябва да сключва договор.

Законодателство

В началната фаза на превключване законодателят също имаше свой принос за успеха. Федералното правителство прие концепция за цифровизация, за която предвиди, че ще е крайгълен камък за цифровизация на ефирното излъчване. То създаде законодателство, което разясни, че обществените програми на А Ер Де и Цет Де Еф мога да бъдат превключени от аналогови на цифрови. С това бе създадена правната гаранция. В резултат не се очакваха жалби срещу превключването, а и не бяха повдигнати.

Заемане на мултиплексите

От шестте мултиплекси, три използват обществените радиооператори А Ер Де и Цет Де Еф. На тези две организации, мултиплексите бяха придадени пряко. Основание за това е установената в германската конституция задача за доставка на независима обществена телевизия.

Частните програми получиха място в мултиплекса след обявяване на конкурс. При тези конкурси много важен критерий за избор бе многообразието, което тази програма внася в общия асортимент.

Роля на държавата

А Ер Де и Цет Де Еф, както и големите частни телевизионни оператори на Германия бяха убедени в предимства на цифровата ефирна телевизия. Поради това там

съществуваше принципна готовност за превключване. Всеки искаше обаче своя част от пазара и да не бъде застрашено влиянието му вследствие на превключването. Ролята на държавата се състоеше в това да формулира по такъв начин граничните условия, че всички участници да намерят разумно място в цифровия свят. Ролята на федералното правителство, на провинциите и на регионалните медийни институции се ограничаваше до задаване на целта и на коментиране на превключването. Не съществуваха никакви инструкции за действие спрямо програмните оператори или мрежови оператори.

Финансовото субсидиране само на ефирното излъчване нарушава правото на ЕС

В началото на превключването някои регионални медийни институции субсидираха частни оператори. Регионалните медийни институции плащаха част от разходите за изграждане на цифровата мрежа. Срещу това се оплакваха операторите на кабелните мрежи, тъй като по тяхно мнение това субсидиране нарушава правото на ЕС. Операторите на кабелните мрежи се оказаха прави, тъй като субсидирането на превключването при цифрова ефирна телевизия нарушава принципа на технологична неутралност. Субсидиите трябваше да бъдат върнати. Поради това нямаше други субсидии.

Мрежови оператори на цифрова ефирна телевизия

Вече казах, че програмните оператори си обещаха предимства от въвеждането на цифрова ефирна телевизия. Мрежовият оператор за ефирни телевизионни мрежи също видя за себе си дългосрочна възможност в цифровата ефирна телевизия да запази своята бизнес област, защото без цифрова ефирна телевизия ефирната телевизия би била изключена, рано или късно.

Оператори на кабелните мрежи

При оценката на превключването операторите на кабелните мрежи бяха раздвоени. От една страна имаха принципно интерес от цифровизацията на телевизионното предаване. От цифровизацията на ефирната телевизия те очакваха и подем за цифровизацията на кабела. Това за тях беше важно, тъй като аналоговият кабел бе напълно зает и не предлагаше вече възможности за нови асортименти или бизнес модели. От друга страна операторите на кабелните мрежи се страхуваха и от цифровата ефирна телевизия. В райони с висока концентрация на населението в Германия силата на сигнала на цифровата ефирна телевизия е толкова голяма, че телевизия може да се гледа със стайна антена. Тук цифровата ефирна телевизия влиза в конкуренция с кабелната. Който в райони с висока концентрация на населението на Германия се задоволява с ограничени асортимент от 12 обществени и 12 частни програми, не се нуждае от свързаната със задължителни разходи кабелна връзка. Това опасение не бе безпочвено. Официални числа никога не бяха посочени, но отново и отново се чуваше, че след въвеждането на цифрова ефирна телевизия в Берлин и във Франкфурт, там броят на кабелните клиенти е паднал. Твърдеше се, че падът е около 10 %.

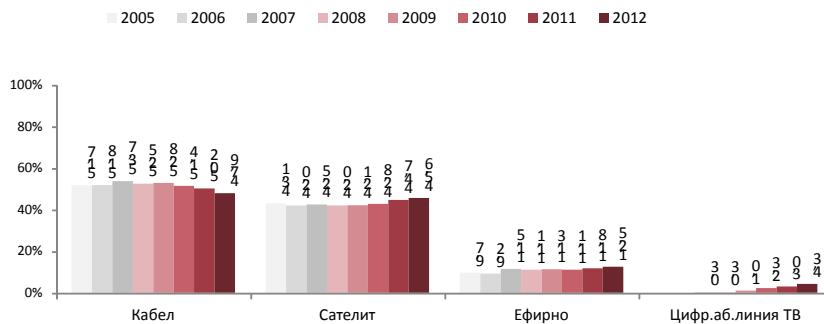
В Германия виждаме в това обаче и нещо абсолютно положително. Промяната показва, че цифровата ефирна телевизия има влияние върху пазара и с това насърчава конкуренцията на каналите за предаване. Това ние приветстваме и подкрепяме.

Разпределение на каналите за предаване

С това стигаме до числата на ползване. От 2005 ч. числата за разпределение на каналите за предаване в Германия се определят общо под ръководството на регионалните медийни институции на всички участници. Тук виждате последната графика от август тази година.

Разпределение на каналите за предаване

За цялата федерация 2005-2012 г.

Един забележителен резултат е развитието на ефирното излъчване. През 2002 г., преди началото на превключване към цифрова ефирна телевизия, аналоговата ефирна телевизия имаше дял от 5 %. Днес, 10 години от началото на превключването и 3 години от изключването на последния аналогов телевизионен предавател в Германия ефирната телевизия има дял от 12,5 %! Това са над два пъти повече зрители спрямо аналоговите времена. И тази фигура показва, че в Германия има конкуренция за каналите за предаване.

Друг анализ на числата показва: Колкото повече програми се предлагат през цифрова ефирна телевизия, толкова по-голям е интересът на зрителите. Освен това разбираме, че цифровата ефирна телевизия има голям дял за втори и трети приемници. Първият приемник е в дневната, има голям екран и може да приема телевизия с висока разделителна способност (HDTV). Този приемник е включен към кабел или спътник, тъй като през кабел или спътник могат да се приемат стотици програми. Вторият и третият са най-често преносими ТВ приемници, които са също в дома, напр. в спалнята или работния кабинет.

Освен това осъзнаваме, че цифровата ефирна телевизия като канал за предаване се развива за такива зрители, които не искат или не могат да дават много пари за телевизионно приемане. Едно частно домакинство в Германия плаща на А Ер Де и Цет Де Еф годишно 215 евро радио-такси. Ако домакинството ползва цифрова ефирна телевизия, нищо не се добавя към тях. Ако домакинството ползва кабелна връзка, то годишно към тези 215 евро се добавят още около 215 евро за отделна връзка – разбира се, за много по-голям асортимент от програми. Освен това операторът на кабелни

мрежи може през цифровизирания кабел да предложи допълнителни услуги, като напр. телефон и бърз интернет.

Резюме

Резюмирано, нашият опит с цифровизацията на ефирната телевизия в Германия може да се опише така:

Цифровата ефирна телевизия увеличава асортимента от приемани телевизионни програми. В сравнение с аналоговата телевизия, при цифровата има 4 пъти повече програми.

Разходите за разпространение на програми падат. Цифровата мрежа за цифрова ефирна телевизия струва по-малко от аналоговата мрежа. Освен това цифровата мрежа за ефирна телевизия предава 4 програми, докато аналоговата мрежа предаваше една единствена програма.

Въвеждането на цифрова ефирна телевизия насърчава конкуренцията. Това всеобщо се приветства и подкрепя в Германия.

Важно за успешното въвеждане бе действително съществуващият общ интерес на всички участници от преминаване от аналогово на цифрово предаване. С всички бе говорено предварително, необходимите стъпки бяха единодушно договорени.

Грандиозната информационна кампания за зрителите, пресата и бизнеса посочи своевременно и трайно насоките към превключването и неговите предимства.

Законодателството създаде правна сигурност и предотврати жалбите.

Свободното и некодирано предаване прави цифровата ефирна телевизия интересна за много зрители.